

provincie **HOLLAND**
ZUID

Verslag

Contact
W. Croes
w.croes@pzh.nl

Vergadering van
Horen gemeente Den Haag
Vergaderdatum
19 februari 2020

Datum
27 februari 2020
Ons kenmerk
PZH-2020-723793651
DOS-2019-0003043

Aanwezig
Anne Koning, gedeputeerde RO provincie Zuid-Holland
Willemien Croes, afd. RWB provincie Zuid-Holland
Guido Custers, Gasunie
Leden van de commissie Leefomgeving van Den Haag

Kopie aan
Gemeenteraad Den Haag
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland

1) Inleiding

Na een korte inleiding door commissievoorzitter Fatima Faïd en gedeputeerde Anne Koning, verzorgen Guido Custers namens de Gasunie en Willemien Croes van de provincie een korte presentatie. Voorts zijn Liesbeth Siesling van de Gasunie en Jeanine Zwolve namens de provincie aanwezig om eventuele vragen te beantwoorden. Vanuit de gemeente Den Haag zijn de leden van de commissie Leefomgeving uitgenodigd, maar alleen de fracties Groep De Mos, Hart voor Den Haag, Partij van de Arbeid en de VVC zijn aanwezig.

1 Presentatie

In de presentatie wordt ingegaan op wat het project inhoudt, waar de warmtetransportleiding Vlaardingen – Den Haag komt te liggen en wie de initiatiefnemer is. Aangegeven wordt dat dit project een voornemen is van LdM C.V. en deel uit maakt van een groter project dat door de initiatiefnemer sinds kort WarmtelinQ wordt genoemd. Ook de voorgeschiedenis en het doorlopen keuzeprocess om tot een voorlopig tracé te komen, wordt toegelicht. De presentatie zoomt in op het besluit van PS tot het opstellen van een Provinciaal Inpassingsplan (PIP), het toepassen van de Provinciale Coördinatie-regeling (PCR) en het uitvoeren van een mer-procedure. Het PIP omvat de aanleg van een (grotendeels) ondergrondse warmtetransportleiding (bestaande uit een aanvoer- en een retourleiding) met bijbehorende bouwwerken in de gemeenten Vlaardingen, Schiedam, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk en Den Haag. In het PIP zal worden gezorgd dat aansluiting van lokale distributienetten juridisch mogelijk blijft. Er wordt uitgelegd welke vergunningen in de PCR meegaan, maar dat de gemeenten, het Hoogheemraadschap en Rijkswaterstaat het bevoegd gezag voor de vergunningverlening blijven. De provincie verzorgt "alleen" het coördinatieproces zodat alle vergunningen en het PIP gelijk op lopen. In de presentatie wordt toegelicht dat voor het project een Milieueffectrapportage nodig is en waarom dat een Combi-MER wordt (Plan-MER en Project-MER). Tot slot wordt inzicht gegeven in de planning, het communicatieproces en de daarbij geplande momenten van inspraak. De planning is gericht op start bouw in 2021 zodat in 2023 warmte geleverd kan worden.

2 Vragen- en reactieronde:

- Heeft de overname van Eneco door Mitsubishi enige invloed op dit project?
Nee, de aandelen van Eneco in LdM CV zijn 100% eigendom van Gasunie. De overname van Eneco door Mitsubishi is van latere datum en heeft dus geen invloed op dit project.
- Waarom zijn beschermingszones van 10 meter breed of meer nodig?
In de eerste plaats is er tijdens de aanlegfase vrije werkruimte nodig vanwege de inzet van zwaar materieel. In gebieden met drassige bodem kunnen de werkstroken nog breder zijn, tot wel 30 meter. Daarnaast is in de gebruiksfase een beschermingszone nodig om beschadiging van de ondergrondse leiding (die soms op 1 m diepte ligt) te voorkomen, bijvoorbeeld vanwege heien of diep wortelende bomen, maar andere bomen en bovengrondse functies zijn gewoon toegestaan. De zone is overigens niet exact 10 meter breed, dat is afhankelijk van hoe ver de aanvoer- en retourleiding uit elkaar liggen.
- Hoeveel bomen moeten er in Den Haag worden gekapt en herplant?
Het gaat om ongeveer 130 bomen, maar dat is een voorlopig aantal. Er wordt nog gewerkt aan het definitieve tracé en aan de bomenanalyse, waarin de exacte omvang van de kap en de mogelijkheden voor herplant of eventuele verplanting worden onderzocht. Het bomenplan wordt in overleg met de gemeente vastgelegd en hiervoor gelden gewoon de gemeentelijke regels.
- Loopt het tracé door groenbestemmingen of door een ecologische zone?
Het voorkeustracé loopt zeker door en langs gebieden met een groenfunctie. Al zijn die niet altijd zo bestemd. Of het tracé door of ecologische verbindingzones loopt, zal nog worden uitgezocht.
- Ligt het tracé boven functies waarmee de leiding straks niet te combineren is?
Bij het voorlopige voorkeustracé is zoveel mogelijk de bestaande verkeersstructuur (wegen/bermen) gevolgd. Voor zover nu bekend hoeven er voor het tracé in het PIP geen bestaande functies te worden wegbestemd. Door de dubbelbestemming in het PIP zullen er op en langs het leidingtracé wel bepaalde beperkingen gaan gelden (geen diep wortelende bomen en andere grondroerende activiteiten), maar de exacte inhoud van die beperkingen moet nog worden bepaald, mede op basis van de analyse van de huidige planologische situatie.
- Hoe diep komt de leiding te liggen?
Dat wisselt sterk naar gelang de aanlegmethode van het betreffende leidingdeel, maar minstens 1 m onder maaiveld (bij open ontgraving). In dit deel van het tracé zitten ook veel boringen en persingen, waar de leiding veel dieper ligt, soms wel op 15 à 20 meter diepte. Daar hoeven dus geen bomen gekapt te worden.
- Heeft de Gasunie financiële ruimte voor extra groencompensatie?
De Gasunie heeft weliswaar van het Rijk financiële middelen gekregen voor de realisatie van WarmtelinQ, maar hierin zit vooralsnog geen ruimte voor extra groencompensatie. In plaats daarvan valt misschien te bezien of hiervoor gelden uit het Bomenfonds kunnen worden ingezet?
- Hoe gaan de Gasunie en de provincie de inwoners betrekken bij het project?
Door vanuit Gasunie voor elke gemeente een aparte omgevingscoördinator in te stellen, is er binnen het project voldoende capaciteit om een proactieve aanpak richting de bewoners in de uitvoeringsfase waar te maken.

- Welke rol heeft de gemeenteraad bij het PIP (als een gemeentegrensoverschrijdend plan) en hoe verloopt het proces van commitment bij de andere vijf gemeenten?

In dit geval is een PIP mogelijk omdat er een provinciaal belang is gemoeid met de realisatie van de leiding. Formeel is daarvoor geen instemming van de gemeenten nodig, maar commitment van het lokale bestuur is wel van groot belang voor de onderlinge samenwerking en ook voor de communicatie naar buiten toe. De wijze waarop dit commitment wordt uitgesproken, kan in elk van de gemeenten verschillen, want dit is afhankelijk van de afspraken daarover tussen de gemeenteraden en de colleges van B&W.

- Hoe is gewaarborgd dat in de toekomst een gemeentelijk Warmteoverdrachtstation (WOS) kan worden aangesloten?

Door in het PIP een regeling op te nemen zodat gemeenten in de toekomst specifieke onderdelen van het PIP toch mogen wijzigen. Dit is vergelijkbaar met een wijzigingsbevoegdheid in een bestemmingsplan. Zodoende is geborgd dat de gemeente (via het omgevingsplan) de realisatie en aansluiting van een WOS mogelijk kan maken, maar deze regeling is dus nog in de maak.

- Klopt het dat bij de PCR sprake is van kortere termijnen?

Dat klopt gedeeltelijk. De termijnen voor het indienen van zienswijzen en beroepschriften tegen het PIP en/of vergunningen zijn bij de PCR ongewijzigd. De tijdswinst zit vooral aan het eind omdat vanwege de Crisis- en herstelwet eventuele beroepschriften bij een PIP en PCR door de Raad van State binnen zes maanden (in plaats van twaalf) moeten worden afgehandeld. Hierdoor komt er sneller duidelijkheid over de inwerkingtreding van het PIP en de vergunningen. Het belangrijkste voordeel blijft echter dat alle burgers en bedrijven via één zienswijze op het PIP en/of de vergunningen kunnen reageren en dat daar vervolgens één besluit en eventueel één beroepsprocedure op volgt.

3 Inbreng vanuit de raadsfracties

Partij voor de Dieren (Barker)

De fractie vindt het vreemd dat de gedeputeerde na een uur weg moet, terwijl de hoorzitting twee uur zou duren. De fractie vindt dat de provincie het project doordrukt. Dat is onwenselijk omdat hierdoor de duurzame doelen van Den Haag (energieneutraal in 2030) niet worden gehaald. Door het project wordt fossiele energie uit de Rotterdamse haven in stand gehouden en echt duurzame ontwikkelingen weggedrukt omdat ze niet op de leiding kunnen worden aangesloten. De aanleg gaat ten koste van bomen, groen en de ecologische hoofdstructuur en het leidt ook nog eens tot stikstofuitstoot, die beter gereserveerd kan worden voor woningbouw.

Haagse Stadspartij (Wijsmuller)

De fractie vraagt naar de bedoeling van deze hoorzitting, ook vanwege het eerdere vertrek van de gedeputeerde. Ook wil men graag weten hoe de hoge temperatuur (120° C) van deze leiding zich verhoudt tot het besluit van de raad uit 2017 om vijf lokale geothermiebronnen te gaan ontwikkelen, welke aansluitmogelijkheden daarvoor zijn en wat de impact van dit project is op de haalbaarheid van de lokale plannen? De fractie ziet deze vragen graag meegenomen in het kader van het PIP. Energieverspilling moet worden tegengegaan, maar het is onduidelijk welk aandeel de leiding gaat leveren in de vermindering van de CO₂-uitstoot en hoe snel de verduurzaming van de industrie gaat verlopen. Ook wordt gevraagd waarom de warmte niet in Rijnmond kan worden gebruikt. Tevens vraagt hij welke risico's bestaande klanten lopen als de planning niet wordt gehaald.

Voor provincie en Gasunie is het doel van de hoorzitting het ophalen wat door de raad belangrijk wordt gevonden. De gedeputeerde betreurt dat er misverstand is over haar agenda. Ze heeft vooraf aangegeven tot 10 uur aanwezig te kunnen zijn. Ze kan wel iets langer blijven, maar de ambtelijke delegatie blijft in ieder geval tot het einde van de bijeenkomst. De vragen over de aansluiting van lokale bronnen, de bijdrage van het project aan de CO2-reductie en de afname door Rotterdam zullen worden meegenomen in het thema nut en noodzaak van het PIP.

Christen Unie (Grinwis)

De fractie vraagt zich welke bijdrage dit project en het gebruik van restwarmte gaat leveren aan de doelstelling van de raad om in 2030 energieneutraal te zijn. Het project lijkt vooral aantrekkelijk voor woningcorporaties, maar leidt niet per se tot energiebesparing bij de huishoudens terwijl dat ook belangrijk is. Dit moet in de plannen van de provincie worden betrokken. De fractie maakt zich zorgen dat het project op kortere termijn negatieve effecten heeft op de haalbaarheid van andere projecten en wat betekent dit voor de bestaande aardgascentrale na 2021?

SP (Hoefsloot)

De fractie vraagt hoe met de corporaties wordt omgegaan en of dit project niet ten koste zal gaan van energiebesparing, terwijl dat erg belangrijk is. Ook wil men weten of dit project niet zal leiden tot het wegdrukken van lokale bronnen op lagere temperatuur en welke (financiële) prikkel er is voor de bedrijven in het havengebied om versneld te verduurzamen. De fractie wil tevens graag weten hoe dit project past binnen het plaatselijke energiesysteem over 15 à 20 jaar.

De geuite zorgpunten zijn niet zo eenvoudig weg te nemen, maar ze vallen deels samen met zorgen die ook leven bij provinciale statenleden. Het gaat om de transitie naar een nieuw energiesysteem. Bij industriële processen komt warmte vrij, ook bij duurzame processen. De gedeputeerde waardeert de steun die Den Haag wil geven aan lokale initiatieven en meent dat die in dit plan kunnen worden ingepast.

Haagse Stadspartij (Wijsmuller)

De fractie verwacht niet dat alle zorgpunten direct worden beantwoord, maar wel dat in de toegezegde nadere onderbouwing hier uitvoerig op wordt ingegaan.

Partij voor de Dieren (Barker)

De fractie vraagt of dit het laatste moment is waarop de raad kan reageren of dat er nog een moment komt als de plannen zijn uitgewerkt of dat er bijv. een motie richting PS moet gaan.

Dit is het moment van de officiële hoorzitting. In een latere fase kunnen zienswijzen worden ingediend, ook door de gemeenten. Ook zal het voorontwerp aan de gemeenten worden voorgelegd en alles wordt ambtelijk voorbereid. Richting PS kan dat inderdaad ook via een motie. Veel vragen gaan over nut en noodzaak, die zullen worden meegenomen in de onderbouwing. In de presentatie zat een plaatje van het hoofdnet en het distributienet. De gemeente gaat zelf over het laatste net. Het zit elkaar niet in de weg, het kan elkaar onderling zelfs stimuleren. Het Rijk is druk bezig met de verduurzaming van de industrie, de provincie doet dat via de omgevingsdiensten. Via verschillende sporen wordt hier aan gewerkt.

4 Afsluiting

De voorzitter mw. Faïd dankt iedereen voor zijn/haar inbreng en sluit de bijeenkomst.